

Соціальна стабільність регіону: передумови досягнення

Г. П. РЕКУН

Харківський національний університет імені В.Н. Казазіна

На сучасному етапі динамічного розвитку української держави поступово загострюються суперечності та диспропорції у питаннях реформування економіки та соціальної сфери суспільства, що зрештою забезпечують нагальну необхідність формування дієвого механізму соціальної стабільності регіону, викликану завданнями трансформаційних процесів у напрямку забезпечення сталого розвитку України та її регіонів.

Соціальна стабільність регіону в ринковому господарстві повинна формуватися таким чином, щоб: по-перше, забезпечити зростання доходів населення відповідно до його трудових внесків, по-друге, запобігти соціальному утриманству, шляхом підвищення економічної та соціальної відповідальності всіх членів суспільства, по-третє, створити механізм соціального захисту населення.

Соціально-трудові відносини є ключовим елементом будь-якої економічної системи в тому числі і регіональної. Ситуація у цій сфері в Україні залишається нестабільною, що перешкоджає розвитку трудового потенціалу країни та її регіонів. З метою сприяння поліпшенню стану соціально-трудових відносин, прогнозування та запобігання виникненню колективних трудових спорів (конфліктів), здійснення посередництва при вирішенні таких спорів, у 1998 році Указом Президента України утворено Національну службу посередництва і примирення як постійно діючий державний орган, яка має свої відділення в регіонах.

Однією з передумов досягнення соціальної стабільності регіону є удосконалення державної та регіональної політики зі створення умов для розвитку соціального діалогу. Наймогутнішим чинником розвитку соціального діалогу є створення сприятливого економічного клімату, зокрема, шляхом послаблення податкового тиску і боротьби з корупцією, що приведе до оздоровлення національної економіки, її детінізації і поступового

виходу з кризи. Підвищення трудових доходів населення, подолання бідності, створення умов для розвитку середнього класу мають стати пріоритетними завданнями суспільства і держави. Окремим масштабним завданням слід вважати оздоровлення морального клімату в суспільстві, забезпечення законності й правопорядку, відновлення довіри до державних інститутів. Має оформитись роль роботодавців та їх представницьких організацій у суспільстві та в формуванні соціальної стабільності.

Важливою передумовою формування соціальної стабільності регіону є активізація соціальної свідомості й ролі найманих працівників. Профспілки повинні стати реальними виразниками інтересів трудящих. Працівник повинен мати реальну мотивацію членства в профспілках, зокрема, можливість вигідніше колективно продати свої трудові послуги. Потрібно орієнтуватись на таку рівновагу на ринку праці, за якої монополія покупців трудових послуг, була б урівноважена об'єднаною монополією продавців.

Важливим завданням забезпечення соціальної стабільності регіону є формування, виховання у громадян соціальної компетентності й нормативно-правової підготовленості в питаннях прав людини, побудови стосунків з роботодавцями, працевлаштування, соціального захисту, трудового права, діяльності профспілок, пенсійних, страхових та інших фондів. Щодо молодого покоління, це завдання потрібно вирішувати через систему освіти, що має стати також важливим внеском в формування соціальної стабільності. Щодо громадян, які вже вийшли на ринок праці, таке навчання й виховання могло б стати однією з важливих нових функцій громадських організацій, передусім профспілок, їх внеском у справу поширення ідеї соціальної стабільності. Разом з тим, це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності найманих працівників, підвищенню їх соціальної та економічної активності, відповідальності за власну долю, що також матиме не лише соціальні, а й економічні результати.